

Výskyt klíšťové meningoencefalitidy ve Zlínském kraji v 1. pololetí roku 2018

Od začátku letošního roku ke dni 30. 6. 2018 máme ve Zlínském kraji evidováno celkem 20 onemocnění klíšťovou meningoencefalitidou.

Věková kategorie	Počet onemocnění
0-9	2
10-19	1
20-29	1
30-39	1
40-49	3
50-59	4
60-69	4
70-79	3
80+	1

K přenosu nákazy dochází přísátím infikovaného klíštěte. Možný je také přenos konzumací nepasterizovaných (tepelně nezpracovaných) mléčných výrobků. **Inkubační doba činí obvykle 7- 14 dní.** Klíšťata mají ráda teplé a vlhké počasí, proto je jejich výskyt nejvyšší ve dvou obdobích a to na přelomu května a června, a dále v měsíci září. Typickým biotopem klíštěte jsou zejména okraje listnatých a smíšených lesů, porosty na okraji vodních toků. Často se vyskytují na loukách (hlavně na neudržovaných), okrajích polních a lesních cest, ale i v parcích a zahradách.

Ve Zlínském kraji jsme opakovaně v uplynulých letech zaznamenali onemocnění z lokality Luhačovicko, Želechovické Paseky, Vizovické vrchy (oblast v okolí Vartovny), Valašskokloboucko, v okolí Huslenek a Hornolidečska, dále v okolí Košíků a na Brodsku. V letošním roce bylo u pacientů zaznamenáno přísátí klíštěte z lokality Vizovice, Vrbětice, Syrákov, Staré město, Bojkovice, Huslenky, Chrastěšov, Valašské Meziříčí, Karolínka, Krhová a Nový Jičín, Roztoky u Prahy, Rakousko.

Pohlaví	Počet onemocnění
Muži	13
Ženy	7

Onemocnění probíhá pod různým klinickým obrazem, od inaparentní infekce (bez projevů onemocnění), přes lehkou formu až závažné onemocnění nervového systému (meningitida nebo meningoencefalitida). Postižení nervového systému probíhá většinou pod obrazem meningitidy (zánět mozkových plén) nebo encefalitidy (zánět mozku). Pro tuto nákazu je typický dvoufázový průběh. Po první fázi, která je charakterizována příznaky podobnými chřipce (např. zvýšená teplota, bolest hlavy, únava, slabost, bolesti kloubů a svalů), může dojít (zhruba za 4 až 10 dnů) k druhé fázi onemocnění, při níž je zasažena nervová soustava.

Pokud jdeme do přírody, je vhodné se preventivně chránit používáním repelentů, vhodným světlým oděvem - je doporučováno mít dlouhé rukávy i nohavice a uzavřenou obuv. Po návratu z přírody je důležité se důkladně prohlédnout. Klíště je nutné co nejdříve odstranit, místo přísátí řádně vydezinfikovat, aby se snížilo riziko přenosu onemocnění na co nejmenší míru.

Předpověď aktivity klíšťat vydává každé pondělí a čtvrtek Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem a za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR. Termín "aktivita klíštěte" lze zjednodušeně popsat jako podíl klíšťat, která jsou připravena k napadení hostitele, na celkové populaci klíštěte v dané lokalitě. To znamená, že čím větší je počet takto "aktivních" klíšťat, tím vyšší je i prezentovaný stupeň rizika. <http://portal.chmi.cz/predpovedi/predpovedi-pocasi/ceska-republika/predpoved-aktivity-klislat>

Nejúčinnější ochranou proti onemocnění klíšťovou meningoencefalitidou je aktivní imunizace – tj. očkování. Očkovat se lze v průběhu celého roku, jen je třeba uzpůsobit očkovací schéma ročnímu období. Očkují praktičtí lékaři pro děti a dorost, praktičtí lékaři pro dospělé i očkovací centra. Léčba onemocnění je pouze symptomatická, není k dispozici účinné antivirotikum, a proto je velmi vhodné zvážit očkování, aby se předešlo závažným následkům po proběhlém onemocnění.

Ve Zlíně dne 26. 7. 2018

MUDr. Vlasta Fojtíková, MUDr. Jana Hošková

Literatura:

Provazník Kamil, *Manuál prevence v lékařské praxi, IV. Základy prevence infekčních onemocnění.* SZÚ, Nakladatelství Fortuna, Praha, 1996, 1997, s. 66 - 67 (klíšťová encefalitida středoevropská MUDr. J. Dáňová). ISBN 80-7071-064-0.

webové stránky Českého hydrometeorologického ústavu: <http://portal.chmi.cz/predpovedi/predpovedi-pocasi/ceska-republika/predpoved-aktivity-klislat>